

Γρηγόριος Ε Πατριάρχης

Άγιος και Εθνομάρτυρας.

Κατά την επανάσταση του 1821 σύμπας ο Ελληνικός Λαός ξεσηκώθηκε και πολέμησε για την του Χριστού πίστη και της πατρίδος την ελευθερία. Μεγάλη η συμμετοχή της Εκκλησίας ,ανεξάρτητα από την μηδενιστική στάση των εθνομηδενιστών, γνωστή και κατακριτέα η στάση τους. Παραπτοούν και ερμηνεύουν κατά το δοκούν τα τότε γεγονότα αντίθετα προς την πραγματικότητα.

Ένα από τα πρόσωπα που κατασυκοφαντήθηκε είναι ο Άγιος Γρηγόριος , ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ξεχνούν πράγματι ή προσποιούνται ότι δεν ξέρουν ότι ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε κρεμάστηκε από τους Τούρκους στην Ωραία Πύλη κατά την ημέρα της Αναστάσεως του Κυρίου την 10^η Απριλίου 1821. Γιατί τον θανάτωσαν με τέτοιο βάρβαρο τρόπο οι Τούρκοι και έριξαν το σεπτό σκήνωμα στη θάλασσα για να το φάνε τα ψάρια;

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε γεννήθηκε στη Δημητσάνα το 1745 ή 1746 από πτωχούς γονείς και το κοσμικό του όνομα ήταν Γεώργιος Αγγελόπουλος. Αφού έμαθε τα πρώτα γράμματα στο χωριό του μετέβει στην Αθήνα το 1765 και μαθήτευσε παρά τον Βόδα Δημήτριο ιεροκήρυκα από τα Ιωάννινα. Στη συνέχεια μεταβαίνει στη Σμύρνη όπου ένας θείος του νεωκόρος τον βοηθάει και σπουδάζει για πέντε χρόνια στο περίφημο σχολείο της πόλης. Από την παιδική του ηλικία είχε επαφές με την Μονή Φιλοσόφου της Αρκαδίας ,όπου ενισχύθηκε η τάση του για τον μοναχισμό. Αποσύρεται στις Στροφάδες ,όπου στην Μονή του Αγίου Διονυσίου χειροτονείται μοναχός και λαμβάνει το όνομα Γρηγόριος. Στη συνέχεια σπουδάζει Θεολογία και φιλοσοφία και ανταποκρινόμενος στην πρόσκληση του μητροπολίτη Προκοπίου μεταβαίνει πάλι στην Σμύρνη και χειροτονείται Διάκονος και Αρχιδιάκονος. Γρήγορα χειροτονείται Ιερέας και αναλαμβάνει πρωτοσύγκελος Σμύρνης. Κατά τη διάρκεια της Διακονίας και της Αρχidiaκονίας του στην Σμύρνη διατηρεί αλληλογραφία με τον επίσκοπο Μεθώνης Άνθιμο Καρακόλο ο οποίος καταγόταν από τη Δημητσάνα και είναι γνωστός υποκινητής των Ελλήνων της περιοχής του, κατά την περίοδο των Ορλωφικών. Από την αλληλογραφία του με τον Άνθιμο σώζεται επιστολή του με ημερομηνία 4 Αυγούστου 1778, με την οποία τον ενημερώνει ότι χιλιάδες Έλληνες μετά την καταστροφή που υπέστησαν από τους Αλβανούς κατέφυγαν στα περίχωρα της Σμύρνης και εγκαταστάθηκαν εκεί.

Το 1875 ο Προκόπιος εκλέγεται Πατριάρχης και ο Γρηγόριος τον διαδέχεται στον αρχιεπισκοπικό θρόνο και αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα

με βαρύτητα στο κήρυγμα στην κοινωνική δράση και στην παιδεία. Την 1^η Μαΐου 1797 παραιτείται ο Πατριάρχης Γεράσιμος λόγω γήρατος και την 9^η του αυτού μηνός τον διαδέχεται, εκλεγείς ομόφωνα ως Γρηγόριος Ε.

Η πατριαρχία του (1^η περίοδος) δεν είναι ανέφελη. Ο Γρηγόριος, αντιμετωπίζει με φρόνηση την κατάσταση, ασχολείται ιδιαίτερα με την κοινωνική δράση προς ανόρθωση της Εκκλησίας και της χριστιανικής κοινωνίας, προχωρώντας και στον έλεγχο κάποιων επισκόπων. Εκτός από τα κηρύγματα του Θείου Λόγου, που επιδίδεται ο ίδιος, μεριμνεί για την παιδεία, ιδρύοντας σχολεία, καθώς και το Πατριαρχικό Τυπογραφείο, από το οποίο και εξέδωσε πλείστα βιβλία

Μετά την θανάτωση του Ρήγα Φεραίου ο Γρηγόριος καθαιρείται και εξορίζεται στη Χαλκηδόνα από τον Σουλτάνο Σελίμ Γ΄ ως υποκινητής ταραχών. Το βεζυρικό διάταγμα της απομάκρυνσής του ανέφερε ότι ήταν άνθρωπος βίαιος και ανίκανος να διατηρήσει τον λαό σε υποταγή. Αφού παρέμεινε για μερικούς μήνες και εξορίστηκε αρχικά στη Χαλκηδόνα και μετά από μερικούς μήνες στη Δράμα και τη Μονή Παναγίας Εικοσιφοινίσσης. Κατέληξε στη Μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους, όπου και παρέμεινε επί μια επταετία. Στη δε θέση του, Πατριάρχης ανέλαβε ο προηγουμένως εκδιωχθείς Νεόφυτος Ζ΄. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Άγιο Όρος, ο Γρηγόριος επιδόθηκε στη μελέτη ιερών κειμένων και επισκεπτόμενος τις διάφορες Μονές δίδασκε τους μοναχούς, παρακολουθώντας όμως και τα διάφορα γεγονότα που συνέβαιναν τόσο στην Ευρώπη όσο και στη Κωνσταντινούπολη που διαμόρφωναν νέες εξελίξεις, ιδιαίτερα το 1805, κατά την ένταση του Ρωσο-Γαλλικού ανταγωνισμού. Με παρέμβασή του αντικαταστάθηκαν το 1806, ως ρωσόφιλοι, οι Ηγεμόνες της Μολδοβλαχίας Αλέξανδρος Μουρούζης και Κωνσταντίνος Υψηλάντης και στη θέση τους ανέλαβαν οι Φαναριώτες (γαλλόφιλοι) Αλέξανδρος Ν. Σούτσος και Σκαρλάτος Καλλιμάχης αντίστοιχα. Οι τελευταίοι με τη σειρά τους προέτρεψαν τον τότε Πατριάρχη Καλλίνικο Ε΄ σε παραίτηση υπέρ του Γρηγορίου, γεγονός που συνέβη στις 22 Σεπτεμβρίου του 1806.

Η δεύτερη πατριαρχία. Την 24^η Σεπτεμβρίου 1806 ο Γρηγόριος επανεκλέγεται ομόφωνα Πατριάρχης από την Ιερά Σύνοδο. Περίοδος δυσχερής. Το διεθνές σκηνικό αλλάζει. Ο Ρωσικός στρατός εισβάλλει στη Μολδαβία και κηρύσσεται νέος ρωσικός πόλεμος κατά της Τουρκίας. Την 5^η Ιανουαρίου 1807 ο Σουλτάνος Σελίμ Γ΄ κηρύσσει επίσημα, εκ μέρους του τον ρωσοτουρκικό πόλεμο και την ίδια ημέρα καλεί τον Γρηγόριο να εκδώσει προς όλους τους Έλληνες *«εκκλησιαστικόν και συμβουλευτικόν γράμμα»* με το οποίο θα καταδικάζει τους ρώσους και θα ζητεί από τους Έλληνες τυφλή υπακοή. Ο Πατριάρχης δέχεται. Στις 20 Φεβρουαρίου 1807 ο αγγλικός στόλος εμφανίζεται έξω από τα τείχη της Κωνσταντινούπολης και ζητά την άμεση διακοπή των σχέσεων Τουρκίας και Γαλλίας. Η πόλη είναι ανοχύρωτη. Την προσπάθεια οχύρωσης βοηθά προσωπικά ο Γρηγόριος. Στις 29 Μαΐου 1807 ανατρέπεται με πραξικόπημα ο Σελίμ Γ΄ και αναλαμβάνει ο Μουσταφά Δ΄. Ένα μήνα αργότερα συνομολογείται μεταξύ Γαλλίας και Ρωσίας η συνθήκη του Τιλσίτ, με την οποία ουσιαστικά δρομολογείται η διάλυση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Οι αλλαγές των σουλτάνων δεν επηρεάζουν τον Γρηγόριο. Συνεχίζει το εκκλησιαστικό και εθνικό έργο του, μεταξύ των οποίων ήταν η

μέριμνα περί των οικονομικών του Πατριαρχείου, η κοινωνική φιλανθρωπία, η οργάνωση της εσωτερικής ζωής των μοναστηριών, η ρύθμιση ζωής των αρχιερέων και του κλήρου και ιδιαίτερα οι υπέρ της ελληνικής παιδείας και των γραμμάτων ενέργειές του που προκάλεσαν ακόμα και τον έπαινο του Αδ. Κοραή που τις χαιρέτησε ως «*επερχόμενην αναγέννησιν της Ελλάδος*».

Νέο πραξικόπημα εκδηλώνεται το 1808(21 Ιουνίου) που καταλήγει να γίνει Σουλτάνος ο Μπαϊρακτάρ ο οποίος αξιώνει την παραίτηση του Γρηγορίου και έτσι τελειώνει και η δεύτερη περίοδος Πατριαρχίας του (10Σεπτεμβρίου) 1808.

Και κατά τη δεύτερη εξορία του στο Άγιο Όρος ο Γρηγόριος ο Ε΄ επιδόθηκε στις εκεί προσφιλείς του πνευματικές ασκήσεις και μελέτες επί εννέα χρόνια. Από το ερημητήριό του όμως δεν έπαψε να παρακολουθεί τα δρώμενα της Εκκλησίας και του Γένους. Περί τα μέσα του 1818 τον επισκέφθηκε ο Ιωάννης Φαρμάκης και του ανακοίνωσε τα σχετικά με τη Φιλική Εταιρεία. Μάλιστα, όπως ο ίδιος ο Φαρμάκης αφηγείται «ο πατριάρχης **έδειξεν ευθύς ζωηρότατον ενθουσιασμόν**» και «**ηυχήθη από καρδίας**» υπέρ της επιτυχίας του σκοπού της Εταιρείας. Αρνήθηκε όμως να δώσει τον σχετικό όρκο, λέγοντάς του «**εμένα μ΄ έχετε που μ΄ έχετε**», επικαλούμενος ως κληρικός αδυναμία να ορκιστεί, προσθέτοντας ότι ο όρκος μπορούσε να βλάψει, διότι αν εμφανισθεί το όνομα του Πατριάρχη στα βιβλία της Εταιρείας και αποκαλυφθούν αυτά στη συνέχεια τότε «**θέλει κινδυνεύσει ολόκληρον το έθνος, του οποίου καίτοι εξόριστος προείχε πάντοτε**». Τέλος δε της συνομιλίας εκείνης ο πατριάρχης συμπλήρωσε: «**να προσέξωσι πολύ οι Εταίροι, μήπως βλάψωσιν αντί να ωφελήσωσι την Ελλάδα**».

Τρίτη περίοδος πατριαρχίας Στις 15 Δεκεμβρίου 1818 παραιτείται ο πατριάρχης Κύριλλος Στ και εκλέγεται για Τρίτη φορά ο Γρηγόριος Πατριάρχης. Πρώτη του ενέργεια ήταν η σύσταση του φιλανθρωπικού ιδρύματος «Κιβώτιον του Ελέους» για την οικονομική ενίσχυση των φτωχών και την αποφυλάκιση κρατουμένων για χρέη. Παράλληλα μεριμνεί για την οικονομική ενίσχυση των νοσοκομείων με χρήματα των εκκλησιών. Συγχρόνως δίδει μεγάλη βαρύτητα και στην κήρυξη του Θείου Λόγου καλώντας στην Κωνσταντινούπολη τον διαπρεπή ιεροκήρυκα Κωνσταντίνο Οικονόμου. Αποδέχεται την εισήγηση του Κωνσταντίνου Κούμα περί της ανάγκης εκσυγχρονισμού των διδασκομένων μαθημάτων και εκδίδει τον περίφημο συνοδικό τόμο «*Περί των Ελληνομουσειών*» προτρέποντας την μόρφωση των Ελλήνων **στη σπουδή της ορθής ελληνικής γλώσσας**. Αναμορφώνει το 1820 το «πατριαρχικό τυπογραφείο» που ο ίδιος είχε ιδρύσει και εκδίδει πολλά συγγράμματα.

Κατά την διάρκεια της τρίτης πατριαρχίας ξεσπά η ελληνική επανάσταση. Πολλές φορές χρησιμοποιήθηκε το όνομα του Πατριάρχη, όπως και του Τσάρου για να τονωθεί το φρόνημα των Ελλήνων. Για να μη υποψιαστούν οι τούρκοι την προετοιμασία της παλιγγενεσίας κυκλοφορούσε η είδηση ότι οι Πελοποννήσιοι του Ιασίου αποφάσισαν να ιδρύσουν Μεγάλη Σχολή και για την οποία και ο πατριάρχης είχε στείλει σχετικές επιστολές. Οι Φιλικοί με τη φράση Μεγάλη Σχολή εννοούσαν την εξέγερση. Ο ηγεμόνας της Μάνης Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης από επιστολή του Γρηγορίου πληροφορείται περί των Φιλικών Σχολή και αποφασίζει μαζί με τους άλλους οπλαρχηγούς τη συμμετοχή τους στον αγώνα. Οι περισσότεροι ιστορικοί συμφωνούν ότι ο Γρηγόριος γνώριζε για την Φιλική Εταιρεία. Αν ο Γρηγόριος

εμφανίζονταν επίσημα ως μέλος της Εταιρείας και αυτό το γεγονός πληροφορούσαν οι Τούρκοι το κακό για τον ελληνισμό θα ήταν τεράστιο, δεν θα σφάζονταν μόνο ελάχιστοι ιεράρχες ή απλοί έλληνες αλλά θα επλήγεται ανεπανόρθωτα ο θεσμός του Πατριαρχείου. Αυτή η στάση παραλληλίζεται με τη στάση του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού στη διάρκεια του Β παγκοσμίου πολέμου.

Τον Απρίλιο του 1820 ο Πατριάρχης δέχεται σε επίσκεψη τον Ιωάννη Παπαρηγόπουλος, ο οποίος κομίζει επιστολή του Παλαιών Πατρών Γερμανού *Τι πρέπει να κάμουν και πως πρέπει να φερθούν*. Ο Γρηγόριος φέρεται να είπε στον κομιστή **«Περισσότερον να μας ζητούν συμβουλή δια πράγματα τα οποία γνωρίζουν. Χρεωστούμεν να ποιμαίνωμεν καλώς τα ποιμνιά μας και χρείας τυχούσης να κάμωμε όπως έκαμεν ο Ιησούς δι' ημάς δια να μας σώσει»**. Δηλαδή θυσιαζόμαστε για την ελευθερία των ελλήνων. Παρεξηγήθηκαν συνθηματικές λέξεις από συνομιλητές του και του προτείνουν ή του δίνουν χρήματα και πλοίο για να φύγει από την Πόλη. Ο Γρηγόριος απαντά **«μόνο νεκρός θα φύγω»**. Έχει την άποψη ότι ο αγώνας να ξεκινήσει από την Πελοπόννησο και όχι από τη Μολδοβλαχία.

Ο ξεσηκωμός αρχίζει από την Βλαχία από τον Υψηλάντη και αμέσως οι τούρκοι αρχίζουν να σφάζουν, να λεηλατούν ότι ελληνικό. Φυλακίζονται και εκτελούνται πολλοί λαϊκοί, κληρικοί και επίσκοποι μεταξύ των οποίων ο Εφέσου Διονύσιος Καλλιάρχης, ο οποίος απαγχονίστηκε πρώτος «κατά την οδόν ιχθυοπωλείου (Μπαλούκ-παζάρ)», φυλακίστηκαν οι Νικομηδείας Αθανάσιος και Δέρκων Γρηγόριος, ο Αγκιάλου Ευγένιος, ενώ ο Σουλτάνος διέταξε τον Πατριάρχη να στείλει και άλλους για φυλάκιση. *«Υπό την δαμόκλειαν σπάθην την κρεμαμένην ... επί της κεφαλής του ελληνικού πληθυσμού της Κωνσταντινουπόλεως» ο πατριάρχης επικεφαλής συνόδου λαϊκών και κληρικών αναγκάστηκε να εκδώσει δυο αφορισμούς*. Ο πρώτος αφορισμός αναφερόταν στην επαρχία της Ουγγροβλαχίας δεν ικανοποιούσε τους τούρκους και ζήτησαν να υπάρξει και άλλο κείμενο για όλους τους χριστιανούς. Το δεύτερο κείμενο ήταν πιο διπλωματικό και άφηνε κενά ως προς τη θεολογική του ερμηνεία. Ως παράδειγμα αναφέρω δεν υπάρχουν οι κατάρες που υπήρχαν στο πρώτο, στο πρώτο κείμενο αναφαίρετο **«αφωρισμένοι υπάρχουσι»**, στο δεύτερο γράφεται **«αφωρισμένοι υπάρχοιεν**. Ο Υψηλάντης προβλέπας ένα τέτοιο ενδεχόμενο έγραφε στον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη την 29^η Ιανουαρίου **«ο μεν Πατριάρχης βιαζόμενος παρά της Πόρτας σας στέλλει αφοριστικά και εξάρχους παρακινώντας σας να ενωθήτε με την Πόρτα, εσείς όμως να τα θεωρείτε ταύτα ως άκυρα, καθότι γίνονται με βία και δυναστείαν και άνευ θελήσεως του πατριάρχου»**. Οι απόψεις των μελετητών διαφέρουν ως προς τα κίνητρα και τα αίτια της ενέργειας αυτής. Οι περισσότεροι συμφωνούν ότι έγινε δια της βίας και για να μη σφαγιαστούν έλληνες πολίτες. Οι βιογράφοι του Γρηγορίου αναφέρουν ότι το ίδιο βράδυ μυστικά ο αφορισμός ανακλήθηκε. Σε επιστολή του προς τον επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα της 28ης Δεκεμβρίου 1820, ο Γρηγόριος Ε΄ έγραψε: **«...Κρυφά υπερασπίζου αυτόν (σσ. Η του Παπανδρέου πράξις πατριωτική), εν φανερόν δε άγνοια υποκρίνου, έστι δε ότε και επίκρινε τοις θεοσεβέσι αδελφοίς και αλλοφύλοις ίδια. Πράυνον βεζύρην λόγοις και υποσχέσεσιν αλλά μη παραδοθήτω εις λέοντος στόμα. Άσπασον συν ταις εμαίς ευχαίς τους ανδρείους αδελφούς, προτρέπον εις κρυψίνοιαν δια τον φόβον των Ιουδαίων»**.

Στο μεταξύ ο σουλτάνος πιεζόμενος από ακραία στοιχεία ζητά από τον Σείχουλισλάμη Χατζή Χαλίλ να εκδώσει διαταγή γενικής σφαγής των ελλήνων της Πόλης. Ο Πατριάρχης τον πείθει ότι ο ίδιος και οι έλληνες της Πόλης είναι αμέτοχοι, ο Σείχουλισλάμη Χατζή Χαλίλ αρνείται να υπογράψει την γενική σφαγή των ελλήνων και οδηγείται στον θάνατο με διαταγή του Σουλτάνου.

Σύμφωνα με τον πανηγυρικό που εκφώνησε για τον Πατριάρχη το 1853 ο Γεώργιος Τερτσέτης, όπως αυτός μεταφέρεται από τον ανιψιό του Πατριάρχη, ο Γρηγόριος Ε' απέρριψε προτάσεις υπαλλήλων ξένων πρεσβειών να εγκαταλείψει την Κωνσταντινούπολη λέγοντας: **«Μη με προτρέπετε εις φυγήν, μάχαιρα θα διέλθη τας ρύμας της Κωνσταντινουπόλεως και των λοιπών πόλεων των χριστιανικών επαρχιών. Υμείς επιθυμείτε, εγώ μετημφισμένος να καταφύγω...ουχί! Εγώ δια τούτω είμαι πατριάρχης, όπως σώσω το έθνος μου...ο θάνατός μου ίσως επιφέρει μεγαλύτεραν οφέλειαν από την ζωή μου...Ναι, ας μη γίνω χλεύασμα των ζώντων. Δε θα ανεχτώ ώστε εις τα οδούς της Οδησού, της Κέρκυρας και της Αγκώνος, διερχόμενον εν μέσω των αγύιων, να με δακτυλοδεικτούσι λέγοντες, Ιδού έρχεται ο φονεύς πατριάρχης».**

Μετά την πασχαλιάτικη λειτουργία (10 Απριλίου) ο Πατριάρχης συλλαμβάνεται, καθαιρείται και απαγχονίζεται στην κεντρική πύλη του Πατριαρχείου και παραμένει για τρεις ημέρες κρεμασμένος και ευτελιζόμενος από τους τούρκους. Ομάδα τριών εβραίων αγοράζει το σепτό σκήνωμα του Πατριάρχη και το ρίχνει στον κεράτιο κόλπο. Ένας κεφαλλονίτης ονόματι Νικόλαος Σκλάβος βρίσκει το σκήνωμα και το μεταφέρει στην Οδησό για να ταφεί εκεί. Τον επικήδειο εκφωνεί ο ιεροκήρυκας Κωνσταντίνος Οικονόμου. Λόγος συγκλονιστικός, μεταφράζεται άμεσα στα ρωσικά. Το γεγονός αυτό δημιουργεί κύμα διαμαρτυριών εναντίον της τουρκίας και υπέρ της ελληνικής υπόθεσης. Το σκήνωμα του Πατριάρχη μεταφέρθηκε στην Αθήνα το 1871 και φυλάσσεται στον μητροπολιτικό ναό της πόλης. Την ίδια ημέρα - 10 Απριλίου - μετά τον απαγχονισμό του Γρηγορίου Ε', στο πλαίσιο των σουλτανικών αντιποίνων, οι μητροπολίτες Αγχιάλου Ευγένιος, Εφέσου Διονύσιος, Νικομήδειας Αθανάσιος, Δέρκων Γρηγόριος, Θεσσαλονίκης Ιωσήφ, Αδριανουπόλεως Δωρόθεος, Τυρνόβου Ιωαννίκιος συνελήφθησαν από τις οθωμανικές αρχές και φυλακίσθηκαν στις φυλακές του Μπροσταντζή της Κωνσταντινούπολης. Ακολούθως ο Αγχιάλου Ευγένιος μεταφέρθηκε στην Πύλη του Γαλατά δίπλα στην ομώνυμη γέφυρα και οι Νικομήδειας Αθανάσιος και Εφέσου Διονύσιος σε άλλα σημεία της πόλης, όπου και απαγχονίσθηκαν. Στο στήθος τους τοποθετήθηκε επιγραφή που τους χαρακτήριζε προδότες και αποστάτες.

Ο Γρηγόριος Ε' ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για θέματα παιδείας. Μετέφρασε και εξέδωσε τους «Περὶ Ἱερωσύνης λόγους» του Ιεροῦ Χρυσοστόμου. Επίσης εξέδωσε στο πατριαρχικό τυπογραφείο τα «Ἠθικά» του Μεγάλου Βασιλείου, εξήγηση των ομιλιών του στη Εξαήμερο και άλλα έργα, όλα σε γλώσσα απλουστευμένη, προκειμένου να γίνεται κατανοητή.

Εκτός των θεμάτων Παιδείας, ασχολήθηκε με τη στέγαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και διαρρύθμισε τον Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου. Παρά το βραχυχρόνιο της πατριαρχίας του, εξέδωσε πλήθος

τόμων, σιγίλιων, εγκυκλίων και επιστολών, μέσα από τις οποίες διαφαίνεται η σταθερή του προσήλωση στους εκκλησιαστικούς κανόνες και την παράδοση. Υπήρξε ο ίδιος πρότυπο ήθους προς τους κληρικούς και το λαό, επέδειξε χρηστή οικονομική διαχείριση επιλύοντας πολλά προβλήματα, αλλά πήρε και αποφάσεις που τακτοποιούσαν χρονίζοντα κοινωνικής φύσεως θέματα, όπως αυτά των αρραβώνων και της προίκας, των γάμων και διαζυγίων, και άλλα. Στις 10 Απριλίου 1921 μ.Χ. ανακηρύχθηκε Άγιος από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και τιμάται η μνήμη του κάθε έτος την 10^η Απριλίου.

Απολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.
Δημητσάνης τὸν γόνον βυζαντίου τὸν πρόεδρον, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀπάσης, γέρας θεῖον καὶ καύχημα. Γρηγόριον τιμήσωμεν πιστοί, ὡς Μάρτυρα Χριστοῦ πανευκλεῆ, ἵνα λάβωμεν πταισμάτων τὸν ἰλασμόν, παρὰ Θεοῦ κραυγάζοντες. Δόξα τῷ δεδωκότι σου ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐν εὐκλείᾳ οὐρανῶν, δοξασαντᾶ σε Ἅγιε.

Κοντάκιον

Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.
Ἄθροισθέντες ἅπαντες, γνήσιοι παῖδες, τῆς Ἑλλάδος σήμερον, ἐπὶ τὴν πόλιν Ἀθηνῶν, τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον, ἄσμασι θείοις, λαμπρῶς ἑορτάσωμεν.

Μεγαλυνάριον

Βασιλεὺς παράνομος τὸν κλεινὸν, κρεμᾶ Πατριάρχην, ἐν τῷ ξύλῳ παραφρονῶν, Βασιλεὺς δὲ πάλιν, φιλευσεβῆς δὲ τοῦτον, δεχόμενος κηδεύει, εἰς γῆν Ὁρθόδοξον.

καὶ δικαίοις, καὶ πάσι τοῖς Ἄγίοις, ἡμῶν μνημόνευε.

Μυργιώτης Παναγιώτης
Μαθηματικός

20220414

Григорий Е Патриарх

Святой и народный мученик .

Во время революции 1821 года греческий народ восстал и боролся за веру Христову и свободу страны. Участие Церкви велико, несмотря на нигилистическую позицию этнонигилистов , их позиция известна и предосудительна. Они фальсифицируют и интерпретируют по

своему усмотрению события того времени, противоречащие действительности.

Одним из оклеветанных лиц является святитель Григорий, Патриарх Константинопольский. Они действительно забывают или делают вид, что не знают, что Патриарх Григорий V был повешен турками у Красных ворот в день Воскресения Господня 10 апреля ^{1821 года}. Почему турки казнили его таким варварским способом и бросить палатку в море, чтобы рыбы ее съели?

Давайте начнём всё с начала. Патриарх Григориос Е родился в Димицане в 1745 или 1746 году в бедной семье, и его светское имя было Георгиос Ангелопулос. Выучив первые буквы в своей деревне, он переехал в Афины в 1765 году и учился у Воды Димитриоса, проповедника из Янины. Затем он переезжает в Смирну, где ему помогает дядя молодого человека, и он пять лет учится в известной школе города. С детства он имел контакты с Философским монастырем Аркадии, где укрепилась его склонность к монашеству. Он удаляется в Строфад, где рукополагается в монахи в монастыре Святого Дионисия и получает имя Григорий. Затем он изучал богословие и философию и, откликнувшись на приглашение митрополита Прокопия, снова переехал в Смирну и был рукоположен во диакона и архидиакона. Он быстро рукополагается в священника и становится протосигелом Смирны. Во время своего диаконства и архидиаконства в Смирне он поддерживает переписку с епископом Метони Антимосом Караколосом, который происходил из Димицаны и является известным подстрекателем греков своего региона в орловский период. Из его переписки с Антимосом сохранилось письмо от 4 августа 1778 года, в котором он сообщает ему, что тысячи греков после разорения, понесенного албанцами, бежали в предместья Смирны и поселились там.

В 1875 году Прокопий был избран патриархом, а Григориос сменил его на архиепископском престоле и развил интенсивную деятельность с упором на проповедь, социальную деятельность и образование. 1 ^{мая} 1797 года Патриарх Герасим подал в отставку по старости и 9 числа ^{того} же месяца сменил его, единогласно избранный Григорием Е.

Его патриархат (1-й ^{период}) не очевиден. Григориос относится к ситуации с осторожностью, его особенно заботят социальные действия по восстановлению Церкви и христианского общества, а также он продолжает контролировать некоторых епископов. Помимо проповедей Божественного Слова, которые он произносит сам, он занимается образованием, основанием школ, а также Патриаршей типографии, из которой он издал большинство книг.

После убийства Ригаса Ферайоса Григориос свергнут и сослан в Халкидон султаном Селимом III как зачинщик беспорядков. В указе визиря о его смещении говорилось, что он был человеком жестоким и неспособным держать народ в повиновении. Пробыв там несколько месяцев, он был сослан сначала в Халкидон, а через несколько месяцев в Дразу и монастырь Панагия Эйкосифонисса. Он оказался в Иверском монастыре на Афоне, где пробыл семь лет. Вместо него пост Патриарха занял ранее изгнанный Неофит VII. Во время своего пребывания на Афоне Григориос посвятил себя изучению священных текстов и, посещая различные монастыри, обучал монахов, а также следил за различными событиями, произошедшими как в Европе, так и в Константинополе, которые сформировали новые события, особенно в 1805 году. ...в период обострения российско-французского соперничества. Благодаря его вмешательству в 1806 году правители Молдавии были заменены русофилами. Их место заняли Александр Мурузис и Константинос Ипсилантис, а также фанариоты (франкофилы) Александр Н. Соутсос и Скарлатос Каллимахис соответственно. Последний в свою очередь убеждал тогдашнего патриарха Каллиника V подать в отставку в пользу Григория, что и произошло 22 сентября 1806 года.

Второй патриархат. 24 сентября ¹⁸⁰⁶ года Григориос был единогласно переизбран Священным Синодом Патриархом. Сложный период. Международная ситуация меняется. Российская армия вторгается в Молдову, и Россия объявляет новую войну Турции. 5 января 1807 ^{года} султан Селим III официально объявил от его имени русско-турецкую войну и в тот же день призвал Григория направить всем грекам «*церковно - рекомендательное письмо*», в котором он осудил бы русских и попросил бы Греки слепо подчиняться. Патриарх соглашается. 20 февраля 1807 года английский флот появляется у стен Константинополя и требует немедленного разрыва отношений между Турцией и Францией. Город неукреплён. Григориос лично помогает в укреплении. 29 мая 1807 года Селим III был свергнут в результате государственного переворота, и к власти пришел Мустафа Д. Месяц спустя между Францией и Россией был подписан Тильзитский договор, фактически положивший начало распаду Османской империи. Смены султанов не затрагивают Григория. Он продолжает свою церковную и народную работу, среди которой была забота о финансах Патриархии, социальная благотворительность, организация внутренней жизни монастырей, регулирование жизни первосвященников и духовенства и особенно благосклонных. греческого образования и письма, его действия вызвали даже похвалу Ад. Корай, который приветствовал их как «*пришедших Возрождение Греции*».

В 1808 году (21 июня) происходит новый переворот, в результате которого становится султан Байрактар, который требует отставки Григория и, таким образом, завершает второй период Патриархата (10 сентября) 1808 года.

А во время второго изгнания на Афон Григорий V посвятил себя любимым духовным упражнениям и учился там девять лет. Однако из

своей обители он никогда не переставал следить за событиями Церкви и Рода. Примерно в середине 1818 года его посетил Иоаннис Фармакис и сообщил о Филики Этайрии . На самом деле, как повествует сам Фармакис, « **патриарх сразу проявил самую оживленную энтузиазм** » и « **подбадривал от всего сердца** » в пользу успеха цели Общества. Однако он отказался принять соответствующую присягу, сказав ему: « **У тебя есть я там, где я есть** », сославшись на свою неспособность присягать как священнослужитель, добавив, что присяга может быть вредной, потому что, если имя Патриарха появится в документах Компании, книги и они раскрываются впоследствии, тогда « *он подвергнет опасности всю нацию, которой он, хотя и был изгнанником, всегда руководил* ». В конце беседы патриарх добавил: « **Пусть партнеры будут очень осторожны , чтобы они не навредили , а не принесли пользу Греции** ».

Третий период патриархата 15 декабря 1818 года Патриарх Кирилл св. подал в отставку и Григориос Патриарх был избран в третий раз. Его первым действием стало создание благотворительного фонда « Ковчег Милосердия» для финансовой поддержки бедных и освобождения заключённых за долги. В то же время он заботится о финансовой поддержке больниц за счет денег церквей. При этом он придает большое значение и проповеди Божественного Слова, приглашая в Константинополь выдающегося проповедника Константиноса Ойконому. Он принимает предложение Константиноса Кумаса о необходимости модернизации преподаваемых курсов и издает знаменитый синодальный том « *О эллинских музеях* », призывая к обучению греков **изучению правильного греческого языка** . В 1820 году он реформировал основанную им «Патриаршую типографию» и издал множество книг.

Во времена третьего патриархата разразилась греческая революция. Много раз использовалось имя Патриарха, а также имя Царя, чтобы стимулировать дух греков. Чтобы турки не заподозрили подготовку Палигенезиса, распространилось известие о том, что пелопоннесцы Ясс решили основать Великую школу и для чего патриарх также направил соответствующие письма. Под фразой «Великая школа» Друзья подразумевали восстание. Правитель Мани Петробейс Мавромихалис узнает о школе Филики письмом Григория и вместе с другими вождями принимает решение об их участии в битве. Большинство историков сходятся во мнении, что Григорий знал об Обществе друзей. Если бы Григориос официально появился как член Общества и этот факт сообщил бы туркам, вред эллинизму был бы огромным: не только несколько иерархов или простых греков были бы убиты, но и институту Патриархата был бы нанесен непоправимый ущерб. Такое отношение соответствует поведению архиепископа Дамаскина во время Второй мировой войны.

В апреле 1820 года Патриарха посещает Иоаннис Папаригопулос , который читает письмо Старого Патриарха Германоса « *Что им следует делать и как им следует себя вести*» . Сообщается, что Григорий сказал носителю: « **Им нет необходимости спрашивать у нас совета о вещах, которые они знают. Мы должны хорошо пасти**

Константинополь, заявив: « **Не уговаривайте меня бежать , нож пройдет сквозь течения Константинополя и других городов христианских провинций. Вы хотите, чтобы я скрылся под маской... нет! Поэтому я патриарх, поскольку я спасаю свой народ... моя смерть может принести еще больше они получили пользу от моей жизни... Да, пусть я не буду посмешищем над живыми. Я не потерплю, чтобы на улицах Одессы, Корфу и Анкона , проходя среди святых , указывали на меня пальцем и говорили: «Вот идет патриарх -убийца ».**

После пасхальной литургии (10 апреля) Патриарх арестован, низложен и повешен у главных ворот Патриархии и три дня остается висющим и унижаемым турками. Группа из трех евреев покупает септу Патриарха и бросает ее в Рогатую бухту. Кефалониец по имени Николаос Склавос находит тело и отвозит его в Одессу, чтобы там похоронить. Отпевание совершает проповедник Константинос Ойконому. Шокирующая речь, тут же переведенная на русский язык. Этот факт порождает волну протестов против Турции и в пользу Греции. Тело Патриарха было перенесено в Афины в 1871 году и хранится в столичном храме города. В тот же день - 10 апреля - после повешения Григория V, в контексте репрессий султана, митрополиты Агиалос Евгений , Дионисий Эфесский , Афанасий Никомидийский , Григорий Дерконский , Иосиф Солунский , Дорофей Адрианопольский , Тырновский Иоанникий был арестован османскими властями и заключен в тюрьму Бостанзиса в Константинополе . Впоследствии Евгений Агиалский был перенесен в Галатские ворота рядом с одноименным мостом, а Афанасий Никомидийский и Дионисий Эфесский — в другие части города, где они были повешены. На их груди помещалась надпись, характеризующая их как предателей и отступников.

Григория V особенно интересовали вопросы образования. Он перевел и опубликовал « *Περὶ* ». *Иеросинисские беседы* » святителя Златоуста . Он также напечатал в патриаршей типографии « *Ἠθικά* » Василия Великого , объяснение его речей в «Шестидневках» и другие произведения, все на упрощенном языке, чтобы было понятно.

Помимо вопросов образования, он занимался размещением Вселенского Патриархата и организовал Патриаршую церковь Святого Георгия. Несмотря на непродолжительность своего патриархата, он опубликовал ряд томов, печатей, энциклик и писем, в которых можно увидеть его твердую приверженность церковным правилам и традициям. Он сам был образцом нравственности по отношению к духовенству и народу, демонстрировал хорошее управление финансами, решая многие проблемы, но также принимал решения, которые урегулировали насущные социальные вопросы, такие как помолвки и приданое, браки и разводы и другие. 10 апреля 1921 года нашей эры. он был причислен к лику святых Священным Синодом Элладской Церкви, и память его отмечается ежегодно ^{10 апреля} .

Абсолютный (Скачать)

Ἠθος

α'.

Ее

гражданин

пустыни . Димицанис сын Византия тот президент и ее Церковь

Здравствуй , старик и похвастаться. Грегори прославим верных, как мучеников Христовых панеуклех , ѿна мы берем вину на себя ѱлаσνον , пункт Бог кричать . Слава увидишь силу твою , слава тебе в венчание , слава в милость небес , прославь Святаго .

Кондак
ѿНhos d'. Ты появился сегодня.
Итого все ее настоящие дети Греция сегодня, ѳπι город Афины , Патриарх Григорион , Асмаси дяди , блестяще Давайте праздновать .

Магалинарий

Василевс незаконнорожденный Кляйнхон , оно висит Патриарх , в как древесина безумец , король нет еще раз , с уважением нет принимая этого , хороня, в земля Православный .

и Праведный и идти им Святые , помните нас .

Миргиотис Панайотис
Математический